

Διοίκηση Εταιρικών Κινδύνων

Εισηγητής

Ιορδάνης Ελευθεριάδης, Αναπληρωτής Καθηγητής
Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων
Γραφείο 402, Τηλέφωνο: 2310 891591, 2310 891362
Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: jordan@uom.gr, jordan@uom.edu.gr

Απαιτούμενα Εγχειρίδια

1. Ιορδάνης Ελευθεριάδης, Κωνσταντίνος Αγοραστός, Ανάλυση Επιχειρηματικών Κινδύνων – Πανεπιστημιακές Παραδόσεις, Ιούνιος 2009.
2. Linda Spedding, Adam Rose Business Risk Management Handbook. A sustainable approach, CIMA Publishing, 2008.
3. Jorion Philippe - Financial Risk Manager Handbook, Fifth Edition, Wiley Finance, 2010.

Περιγραφή Μαθήματος

Η διαχείριση κινδύνου αποτελεί κεντρικό τμήμα της στρατηγικής διοίκησης των επιχειρήσεων. Είναι η διαδικασία με την οποία οι επιχειρήσεις εξετάζουν μεθοδικά τους κινδύνους που συνδέονται με τις δραστηριότητές τους με στόχο να επιτύχουν το μέγιστο όφελος μέσα από κάθε δραστηριότητά τους. Η επιτυχία της εξαρτάται από τον βαθμό επιτυχούς προσδιορισμού και επεξεργασίας αυτών των κινδύνων. Η διαχείριση κινδύνου θα πρέπει να είναι μια συνεχώς αναπτυσσόμενη διαδικασία η οποία υλοποιείται στα πλαίσια της ευρύτερης επιχειρησιακής στρατηγικής.

Στο πρώτο στάδιο γίνεται ο προσδιορισμός του κινδύνου. Με τον προσδιορισμό του κινδύνου καθορίζουμε τον βαθμό έκθεσης της επιχείρησης στην αβεβαιότητα. Αυτό απαιτεί μια καλή γνώση της επιχείρησης, της αγοράς στην οποία λειτουργεί, του νομικού, κοινωνικού, πολιτικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος στο οποίο δραστηριοποιείται, καθώς επίσης και την κατανόηση των στρατηγικών και λειτουργικών στόχων της, συμπεριλαμβανομένων των κρίσιμων παραγόντων επιτυχίας και των απειλών και ευκαιριών που σχετίζονται με την επίτευξη αυτών των στόχων. Ο προσδιορισμός του κινδύνου πρέπει να προσεγγιστεί με έναν συστηματικό τρόπο ώστε να εξασφαλιστεί ότι έχουν προσδιοριστεί όλες οι σημαντικές δραστηριότητες μέσα στην επιχείρηση και όλοι οι κίνδυνοι που απορρέουν από αυτές τις δραστηριότητες. Προϋπόθεση για τον επιτυχή προσδιορισμό του κινδύνου αποτελεί ο σαφής καθορισμός των στόχων που έχει θέσει η επιχείρηση και των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων.

Τον επιτυχή προσδιορισμό του κινδύνου ακολουθεί η μέτρηση του κινδύνου. Για την μέτρηση του κινδύνου απαιτείται η συλλογή δεδομένων τα οποία με την κατάλληλη επεξεργασία θα μας δώσουν τα δεδομένα που απαιτούνται για την μέτρηση του κινδύνου. Η δυσκολία μέτρησης του κινδύνου εξαρτάται και από τους τύπους του κινδύνου που συνθέτουν τον συνολικό κίνδυνο. Όσο περισσότεροι είναι οι κίνδυνοι τόσο πιο σύνθετος γίνεται ο υπολογισμός του συνολικού κινδύνου.

Υποθέτοντας ότι είμαστε σε θέση να προσδιορίσουμε τους κινδύνους και να κάνουμε μια λογική αξιολόγηση της πιθανότητας και του μεγέθους του αντίκτυπου ενός γεγονότος κινδύνου, στην συνέχεια θα πρέπει να ληφθεί απόφαση για την αντιμετώπιση του κινδύνου. Η αξιολόγηση του κινδύνου επομένως, χρησιμοποιείται για να αποφασίσει η επιχείρηση και εάν κάθε επιμέρους κίνδυνος πρέπει να γίνει αποδεκτός και να αντιμετωπιστεί. Η διαχείριση του κινδύνου έχει ως στόχο να καθορίσει τον τρόπο με τον οποίο η επιχείρηση θα αντιμετωπίσει τους επιμέρους κινδύνους έτσι ώστε να πετύχει την μείωση του συνολικού κινδύνου. Αυτό μπορεί κατά περίπτωση να οδηγήσει ακόμη και σε θεμελιώδεις αλλαγές του βασικού επιχειρηματικού σχεδιασμού. Η επιλογή της μεθόδου αντιμετώπισης των επιμέρους κινδύνων και η εφαρμογή της δεν κλείνει τον κύκλο των ενεργειών που συνθέτουν την διαδικασία της διαχείρισης του κινδύνου. Ο κύκλος ολοκληρώνεται με τον καθορισμό της διαδικασίας ελέγχου της διοίκησης κινδύνων. Ο συνεχής έλεγχος των κινδύνων εξασφαλίζει ότι ανιχνεύονται και αντιμετωπίζονται οι νεοεμφανιζόμενοι κίνδυνοι και ότι οι υφιστάμενες διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου εφαρμόζονται και λειτουργούν αποτελεσματικά.

Στόχοι Μαθήματος

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι εξοικειωμένοι με τις βασικές έννοιες της διοίκησης κινδύνου και θα έχουν τη δυνατότητα:

- Να αναλύσουν το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης και να προσδιορίσουν τους κινδύνους που προέρχονται από αυτό
- Να προχωρήσουν στον ποιοτικό και ποσοτικό προσδιορισμό – μέτρηση του κινδύνου
- Να σχεδιάσουν το κατάλληλο πρόγραμμα αντιμετώπισης του κινδύνου
- Να προτείνουν τα εργαλεία αντιμετώπισης και να τα εφαρμόσουν για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του κινδύνου
- Να σχεδιάσουν μια διαδικασία ελέγχου της διαχείρισης κινδύνου

Περίγραμμα μαθήματος

- Εισαγωγή στην Διοίκηση – Διαχείριση Κινδύνου. Βασικές Έννοιες.
- Προσδιορισμός του Κινδύνου. Κατηγορίες – Τύποι Κινδύνου
- Μέτρηση του Κινδύνου. Ποιοτική Προσέγγιση – Στοχαστικές Μέθοδοι.
- Μέτρηση του Κινδύνου. Ποσοτική Προσέγγιση – Στατιστικές μέθοδοι.
- Επιλογή μεθόδου αντιμετώπισης του κινδύνου
- Έλεγχος του συστήματος διαχείρισης του κινδύνου
- Εργαλεία Αντιστάθμισης Κινδύνου. Εισαγωγή στα Παράγωγα Προϊόντα
- Μελέτες Περιπτώσεων
- Παρουσιάσεις Τελικών Εργασιών

Αξιολόγηση Μαθήματος

Η απόδοση θα αξιολογηθεί με την συμμετοχή στις γραπτές εξετάσεις, την εκπόνηση μιας ομαδικής ή ατομικής εργασίας και την παρουσίασή της. Η λεπτομερής ανάλυση του τελικού βαθμού είναι η παρακάτω:

Εκπόνηση εργασίας 40%

Παρουσίαση στην Τάξη 10%

Τελική Εξέταση: 50%

Βιβλιογραφία (ενδεικτική)

1. Wilson A., “Managing Business Risk. A practical guide to protecting your business” Kogan Page and Contributors, London, 2005
2. Allen, Boudoukh, Saunders, Understanding Market, Credit and Operational Risk, Blackwell Publishing, 2004.
3. Duffie D., Singleton K.J. - Credit Risk. Pricing, Measurement and Management, Princeton University Press, 2004.
4. Crouhy M, R Mark & D Galai, Financial Risk Management, McGraw-Hill, 2000.
5. McNeil J. Alexander, Rudiger Frey, Paul Embrechts, Quantitative Risk Management Concepts, Techniques and Tools, Princeton University Press, 2005.
6. Nicholas Joseph, Hedge Fund Of Funds Investing - An Investor's Guide, Bloomberg, 2004.
7. Mc Donald, Derivatives Markets 2nd Edition, Pearson Education Inc., 2006
8. Olsson Carl, “Risk Management in Emerging Markets. How to survive and prosper.”, Prentice Hall, Pearson Education, 2002.

9. Cooper Dale, Grey Stephen, Geoffrey Raymond, Walker Phil, "Project Risk Management Guidelines", John Wiley & Sons, Ltd, 2005.
10. Project Management Institute; "A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK Guide); 2000 Edition"; Algonquin College Bookstore; (Approved by ANSI as American National Standard ANSI-PMI 99-001-2000), 2000.
11. Duckert H. Gregory Practical Enterprise Risk Management A Business Process Approach, Wiley 2011.
12. Gallati Reto, Risk Management and Capital Adequacy, McGraw-Hill, 2003.
13. Goss A. Barry, Debt, Risk and Liquidity in Futures Markets, Routledge, 2008.
14. Williams T. Mark, Uncontrolled Risk; The Lessons of Lehman Brothers and how Systemic Risk can Still Bring Down the World Financial System, McGraw-Hill, 2010.
15. Gregoriou N. Greg, Christian Hoppe, Carsten S. When, Risk Modeling Evaluation Handbook ; Rethinking Financial Risk Management Methodologies in the Global Capital Markets, McGraw-Hill, 2010.
16. Shapiro A. Sidney, Robert L. Glicksman, Risk Regulation at Risk - Restoring a Pragmatic Approach, Stanford University Press, 2003.
17. Anderson R., The Credit Scoring Toolkit - Theory and Practice for Retail Credit Risk Management., Decision Automation - (Oxford University Press, 2007.
18. Lore Marc and Borodovsky Lev, The Professional Handbook of Financial Risk Management (KPMG) Butterworth –Heinemann, 2000.
19. Linda Spedding, Adam Rose Business Risk Management Handbook. A sustainable approach, CIMA Publishing, 2008.
20. Jorion Philippe - Financial Risk Manager Handbook, Fifth Edition, Wiley Finance, 2010.